

bij verscheidene bataljons, wegens incompleet aan officieren van gezondheid, de dienst moest worden waargenomen door één man, door de belanghebbenden, m. i. terecht, aanvulling tot de organieke sterkte noodig werd geoordeeld.

De meening van de schrijvers, dat van den troep „weinig arbeid wordt gevorderd”, kan ik niet onbesproken laten. Ik ben van oordeel, dat de dagelijksche diensten, die door de bataljons te velde worden verricht, een andere uitspraak wettigen en dat bijv. de wekelijksche marschen van 30—40 K.M., die met volle bepakking bij het 15de regiment worden gehouden, als een flinke prestatie moeten worden aangemerkt.

Ik zal allerminst ontkennen, dat bij verschillende onderdeelen op sommige dagen de dienst geen beslag legt op de volle werkkraft van twee officieren van gezondheid per bataljon; ik ben er echter van overtuigd, dat de collegae, zelfs de reserve-officieren van gezondheid van het 9de regiment infanterie mij zullen willen toegeven, dat er voor twee officieren van gezondheid een nuttige en den dag voldoende vullende werkkring te vinden is, wanneer deze plichtgetrouw van de thans geboden gelegenheid gebruik maken, om door gestadigde oefening ook het geneeskundig personeel geschikt te doen zijn voor hun eventueele oorlogstaak, wanneer zij met alle kracht den hun opgelegden hygiënischen arbeid stipt vervullen, wanneer zij er voor willen waken; dat door onnoodig ziek-melden der soldaten, de belangen van den dienst niet worden geschaad.

Het ligt allerminst in mijn bedoeling, omtrent de uitvoerbaarheid van het door de collegae DE WALLE en PEL, voor de eerste maal in dit *Tijdschrift*, met propagandistische bedoelingen behandeld onderwerp te gaan polemiseeren. Het lijdt geen twijfel, of de heeren zullen tevreden zijn met den oogst van sympathiebetuigingen, die zij van velerlei zijden van belanghebbenden zullen ontvangen; ik hoop echter van harte, dat het hoofdbestuur der Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst geen termen zal vinden, deze zaak voor te staan.

Katwijk aan Zee,
15 Maart 1915.

De officier van gezondheid 1ste kl.
regimentsarts 15de reg. infanterie
E. J. DENEKAMP.

Behalve bovenstaand stuk over de positie der gemobiliseerde artsen ontvingen wij nog drie stukken over hetzelfde onderwerp en van nagenoeg dezelfde strekking, nl. een van den reserve-officier van gezondheid 1ste kl. F. A. VAN SUCHTELEN te Eindhoven, een van den reserve-officier van gezondheid (18de reg., 1ste bat.) J. BROUWER te Knijpe en een van den res. O. v. G. 2de kl. bij het 3de bat. jagers, A. VAN RAVENSWAAIJ, te 's-Gravenhage. Aangezien echter het onderwerp door collega DENEKAMP reeds zoo uitvoerig behandeld is, hebben wij gemeend, daarmede te kunnen volstaan en de drie andere stukken achterwege te laten. Wij twijfelen niet, of de drie genoemde inzenders zullen daarmede in de gegeven omstandigheden genoeg willen nemen.

Redactie.

OPHEFFING RIJKSKOEPOKINRICHTING.

Naar aanleiding der staking van de verstrekking van koepokstof door de Rijksinrichting te Utrecht, aan ons, Nederlandsche geneeskundigen, richtte ik het volgende adres aan de Tweede Kamer onzer volksvertegenwoordiging.

*Aan de Tweede Kamer der
Staten-Generaal te 's-Gravenhage.*

Geeft eerbiedig te kennen ondergeteekende, C. H. A. VAN DER MIJLE, arts, wonende te Heeze (Noord-Brabant);

dat door hem, zooals hij reeds sinds tal van jaren gewoon is te doen bij gebleken behoefte, ongeveer half Februari 1915 een aanvraag tot verstrekking van koepokstof is gezonden aan de Rijkskoepokinrichting te Utrecht, en

dat naar aanleiding daarvan door hem van den waarnemenden directeur van 's Rijks Veeartsenijschool, belast met het beheer van het Parc Vaccinogène een gedrukte circulaire werd ontvangen, gedateerd 25 Januari 1915, waarin werd medegedeeld, dat, „ingevolge een beschikking van Zijn Excellentie den minister van binnenlandsche „zaken de verstrekking van koepokstof door de Rijksinrichting tot kweeking van „koepokstof (Parc Vaccinogène) te Utrecht, is *gestaakt*”; dat ondergeteekende steeds uitermate tevreden is geweest over de behandeling zijner aanvragen door de directie der Rijkskoepokinrichting en over de hoedanigheid en uitwerking der daardoor aan hem verstrekte vaccine;

dat deze staking is een groot ongerief voor tal van geneeskundigen;

dat het zijns inziens onbegrijpelijk is, hoe een minister van binnenlandsche zaken, aan wiens departement toch de behartiging der belangen der volksgezondheid is opgedragen, er toe kan besluiten om een dergelijke voorbeeldig werkende inrichting als de onderhavige te willen opheffen, zooals Zijn Excellentie berichtte aan den waarn. directeur dier inrichting bij schrijven dato 23 Januari 1915;

dat toch, waar de wet indirect dwang tot vaccinatie inhoudt, zeker ook van Rijkswege wel medegewerkt mag, neen *moet* worden, om de vaccine, het middel tegen de zoo gevreesde ziekte, zoo goed en zoo ruim mogelijk verkrijgbaar te stellen;

dat het, zijns inziens, niet aangaat in deze belangrijke zaak te blijven steunen alleen en uitsluitend op particuliere inrichtingen, zooals de centrale gezondheidsraad, zooals het gerucht wil, voldoende schijnt te achten;

dat, zijns inziens, het voornemen van den minister van binnenlandsche zaken, om tot opheffing der Rijkskoepokinrichting over te gaan, steeds, en in den tegenwoordigen oorlogstijd inzonderheid, getuigt van groote lichtvaardigheid;

dat hij daarom met vorigen eerbied tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal het verzoek richt, deze zaak onder oogen te zien en te onderzoeken of de behartiging van onze volksgezondheid tegenwoordig aan het departement van binnenlandsche zaken aan goede handen is toevertrouwd.

't Welk doende

w. g. C. H. A. VAN DER MIJLE, arts.

Voor het ontvangen van bewijzen van instemming met de strekking van bovenstaand adres houdt ondergeteekende zich aanbevolen.

Heeze, 12 Maart 1915.

C. H. A. VAN DER MIJLE, arts.

DE DUITSCHE TAAL IN DE OPLEIDING DER GENEESKUNDIGEN.

Nu de redactie van ons *Tijdschrift* zich op een mijns inziens zeer ruim standpunt geplaatst heeft, waarvan prof. VAN RIJNBERK blijk geeft in zijn hoofdartikel: „Oorlog en wetenschap”, is misschien een vraag, die mij reeds lang op de lippen lag en waarvan ik de beantwoording gedeeltelijk zelf kan geven, hier op zijn plaats. Hoe komt het toch, dat zoovele wetenschappelijke mannen en daaronder niet het minst een groot aantal geneeskundigen in Nederland onmiddellijk de partij voor onze oostelijke naburen opnemen, als men, laat ons zeggen, zich eens wat minder gunstig over hun wetenschap uit? Een voorbeeld haalde prof. VAN RIJNBERK zelf aan, waar hij betoogde, dat er enkelen waren, die aanstoot hadden genomen aan den aanhef van een door hem geschreven boekaankondiging. Voor velen geldt als een axioma: de Duitschers zijn de pioniers der geneeskundige wetenschap der laatste vijf en twintig jaren en daarom is het maar het beste, dat wij zooveel mogelijk van hen navolgen en ons zoo weinig mogelijk bemoeien met hetgeen uit andere nabuurstaten tot ons komt. Ik heb mij reeds dikwijls afgevraagd, waarom deze meening zoo algemeen verspreid is en